

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

بیمارستان شهدای سلامت نی ریز

مسمومیت با ارگونو فسفره و

کاربامات ها

تهیه کننده : شهناز بنان

کارشناس پرستاری

تاریخ تهیه : بهار 1401

تاریخ بازنگری: بهار 1404

تاییدکننده: آقای دکتر محمدصادق قاسم پور متخصص

داخلی

منبع: برونر و سودارت 2014

حشره کش های ارگانو فسفره و کاربامات ها

ارگانو فسفات ها و کاربامات ها جزء سموم عصبی هستند یعنی در صورت تماس مصرف خوراکی با استنشاق این سموم وارد بدن شده و دستگاه عصبی را به شدت درگیر می کنند اگر چه این سموم از نظر ساختمانی با یکدیگر متفاوت دارند ولی با توجه به اینکه هر دو روی قسمت های مشابهی تاثير می گذارند در نتیجه مسمومیت با آنها ظاهر می شود. تعداد زیادی از گازهای سمی که در جنگل ها استفاده می شوند جزء سموم الی فسفر دار هستند همچنین از سموم الی فسفر دارو کارباماتها در کشاورزی و بهداشت استفاده می شود و برخی از آنها حتی در پزشکی برای درمان بعضی از بیماری ها کاربرد دارند.

علل مسمومیت:

انسان ممکن است به علل زیر با سموم مذکور دچار مسمومیت گردد:

- مصرف عمدی با اتفاقی

- تماس حشره کش های مورد مصرف در کشاورزی
- مصرف میوه ها، روغن های آشپزی و پودرهای آلوده
- پوشیدن لباس های آلوده
- علائم بالینی ناشی از مسمومیت با ارگانو فسفرها عبارت اند از:**
- کاهش ضربان قلب
- آبریزش بینی
- تنگی مردمک
- افزایش ترشح بزاق
- انقباض عضلات صاف برونش ها به شکل خس خس و تنگی نفس
- ترشح زیاد خلط
- تکرار و بی اختیار ادرار
- استفراغ
- اسهال
- تعریق بیش از حد
- لازم به ذکر است علائم مسمومیت ناشی از کارباماتها با علائم مسمومیت ناشی از ارگانو فسفره مشابه است ولی دارای شدت کمتری هستند.

تشخیص مسمومیت ها

تشخیص مسمومیت ارگانو فسفات‌ها و کاربامات‌ها از طریق بررسی اطراف فرد مسموم امکان‌پذیر می‌باشد. در صورتی که ماده سمی مصرف شده با ماده‌ای که فرد در تماس با آن است مشاهده نشد با رؤیت علائم ذکر شده می‌توان احتمال داد فرد در اثر ارگانو فسفات‌ها با کاربامات‌ها مسموم شده است.

علاوه بر این اکثر ارگانو فسفره‌ها حالتی شبیه وازلین بوی مشابه بوی سیر دارند که در تشخیص ماده ایجاد کننده مسمومیت مؤثر می‌باشد به علت متغیر بودن مسمومیت بایستی برای مشخص کردن دقیق ماده ایجاد کننده مسمومیت کوشش شود.

سم‌زدایی:

در مواجهه با فرد مسموم یا مشکوک به مسمومیت باید هرچه سریع‌تر آن را به مرکز بهداشتی و درمانی منتقل کرد و فرد مسموم را وادار به خوردن و آشامیدن نکنیم.

در صورت مواجهه با فرد مسموم سریعاً با تمام لباس‌های بیمار را تعویض کنیم.

نکات مورد توجه:

1. برچسب روی ظروف سموم دفع آفات و بروشور آن را ابتدا کاملاً مطالعه کنید و سپس جهت استفاده دقیقاً مطابق دستور عمل نمایید

2. هرگز سموم دفع آفات را در ظروف مشابه مواد خوراکی و آشامیدنی (مانند بطری نوشابه) نگهداری نکنید

3. استفاده بی‌رویه از سموم دفع آفات نه تنها باعث بروز مقاومت در آفات می‌شود بلکه می‌تواند از طریق ایجاد باقیمانده در محصولات و آلودگی محیط‌زیست برای انسان مضر محسوب می‌گردد.

4. آیا می‌دانید در کشور ما مسمومیت یا مسموم کشاورزی یکی از علل مهم ایجاد مسمومیت‌ها است؟

5. در هنگام سم‌پاشی مزارع، باغات و باغچه‌ها حتماً از ماسک، دستکش و لباس مناسب استفاده نمایید

6. از بکار بردن مقادیر پیش از حد توصیه شده سموم برای مقاصد کشاورزی خودداری کنید.

7. در صورت تماس سموم دفع آفات با پوست ناحیه آلوده را با مقادیر فراوان آب و صابون شست‌وشو دهید.

8. هرگونه مصرف خوراکی با سموم دفع آفات را جدی بگیرید و بیمار را برای درمان در اسرع وقت به نزدیک‌ترین مرکز در مانی منتقل کنید

9. آیا می‌دانید علائم و نشانه‌های مسمومیت یا برخی از سموم موش کش می‌تواند به صورت تأخیری (24 تا 48 ساعت بعد از مصرف) ظاهر شوند؟

10. علائم و نشانه‌های مسمومیت یا گروه مهمی از حشره‌کش‌ها (موسوم به ترکیبات ارگونوفسفره) با تهوع، استفراغ، دردهای شکمی، اسهال، ریزش اشک، آبریزش از بینی، تعریق، تنگی نفس، افت فشارخون، تنگی مردمک چشم، اختلالات قلبی و عصبی همراه است.

وبسایت : neyritshp.sums.ac.ir
شماره تماس : 054301114
پورتال : 05430116

با استفاده از نرم‌افزار بارکد خوان از طریق تلفن همراه می‌توانید فایل متنی پمفلت را دانلود نمایید.